

43053

1997 bispa

C.I. No. 39786

's-Gravenhage, 17 December 1936.

GEHEIM.

P

Spreekt

38627-42342

*beschreven 11 FEB 1937 **

Naar aanleiding van Uw schrijven afd. J.Z. No. 42342 heb ik de eer Uwer Excellentie te berichten, dat bij dezerzijdsch schrijven van 23 November j.l. No. 38797 reeds werd geantwoord op Uw schrijven van 14 November j.l. afd. J.Z. No. 38627. Daarna werden op 26 November j.l. onder No. 38797 en op 2 December j.l. onder No. 39388 nog een tweetal aanvullende berichten gezonden.

Blijkens in ons bezit zijnde, door den Chef van het A.S. onderteevende, ontvangstbewijzen zijn deze brieven te Uwen Departement in ontvangst genomen.

Waar zijn die dan?

*De brief van 20 November op de naam van Mr. van
Linschoten op 12 December (gekleemd met
nr. 44228). De beide andere brieven bleef dochter*

AAN:

Zijne Excellentie den Minister van Buitenlandsche Zaken.

Spreekt

Afd.

N^o.

42342

DOSSIER LA

N^o.

197 bis Spanje

's-GRAVENHAGE, den

14 Decemb. 1936

Mede-afoening van:

Aan

Argees. Centrale Inlichting dienst

* 16 DEC. 1936 *

over hulpactie van Spanje.

Ik heb de es H bevestigd te verzoeken, zoo mogelijk met de bevestiging te willen doen bespreken de myn wijziging d.d. 14 novemb. jl., afd. j.k.w. Sobey.

Gecoll.

BIJLAGEN

te weten: Inlichting afschrift.

RETROACTA

Sobey.

Van Lowe's waardig voeg ik (m.v.o.c. copie) bij een circulaire welke en desz. door den d. Commissie "Hulp aan Spanje" is v.d. onder.

INDEX FOLIO.

65

Tekst van de verklaring van GERRIT SCHURING, geboren 15 Augustus 1894 te Meppel, wonende Weissmullerstraat 48 huis te Amsterdam, aangevuld door Theo WIERING, geboren 15 April 1914 te Amsterdam, wonende aan hetzelfde adres, beiden thans te Madrid.

Onder invloed van zekere propaganda, uitgaande van het Comité "Hulp aan Spanje" te Amsterdam, meer in het bijzonder tengevolge van een in het "Volk" verschenen oproep van dat Comité, waarin voor Spanje verplegers en geschoolde hulpkrachten werden gevraagd, heb ik mij tot "Hulp aan Spanje" gewend, alwaar ik een formulier moest invullen, opgevend welke mijne kundigheden waren. Na eenigen tijd ontving ik een oproep van Dr. Schrijver, mij mededeelende dat niet anders dan verplegend personeel door het Comité naar Spanje kon worden uitgezonden, dat ik dus daarvoor als metaalbewerker niet in aanmerking kwam, doch waarin hij mij tevens verzocht mij ter beschikking van het Comité te willen stellen. Ik heb dit daarop belangeloos gedaan en werd belast met het bijhouden van lijsten en het inzamelen van giften. Na ongeveer drie weken had ik nogmaals gelegenheid in een onderhoud met Dr. Schrijver deze mijne wenschen kenbaar te maken om als werkeloos metaalbewerker in Spanje werk te vinden. Hij antwoordde mij dat het Comité als zoodanig zich met het uitzenden van vakmensen naar Spanje niet kon bezighouden, doch dat hij mij gaarne eenschrijven wilde medegeven, verzoekende mij als vakman te willen voorthelpen. Dit schrijven was gericht aan het Comité in Frankrijk (Comité de Coördination et d'Information pour l'Aide à l'Espagne républicaine). Samen met mijn kameraad Wiering, die bij mij thuis woont, besloten wij daarop te vertrekken en met eenige financiële hulp van vrienden, reisden wij per vrachtauto naar Parijs. Hier begaven wij ons naar het opgegeven adres van het Comité de Coördination, alwaar men ons verwees naar Jacques Duclos (?), die als tweede op de lijst van het Bestuur stond aangegeven. Eerst later vernamen wij dat dit een bekend communist was. Hij verwees ons naar het "Comité de Defensa del Pueblo Español", waar wij eerst spraken met een Spanjaard,

wien

wien ons aanbevelingschrijven niet voldoende leek; doch nadat hij het in het Fransch gestelde schrijven aan een Duitscher ter lezing had gegeven, die er zeer ingenomen mee leek, werd ons een hotel aangewezen, waar wij gedurende drie dagen kosteloos en eerste klas werden ondergebracht. In dit Hotel bevonden zich nog vele anderen, meest Fransch en Duitsch sprekenden, die blijkbaar in hetzelfde geval verkeerden als wij. Overdag verzamelden wij ons vaak op een groot plein bij een roodsteen gebouw, alwaar men in een leeds inlichtingen verstrekke. Wij vroegen hier meermalen ons het aanbevelingschrijven van Dr. Schrijver terug te willen geven, doch men antwoordde ons dat de zaak in orde was, dat wij als veldmensen zouden worden uitgezonden en het schrijven dus niet meer nodig hadden.

Na drie dagen vertrokken wij 's avonds met een man of zestig per taxi naar het station, nadat men ieder onser een bedrag van vijftig francs voor de reis had neegegeven. Tegen twaalf uur den volgenden dag arriveerden wij in Perpignan, alwaar wij per autobus naar een groot gebouw werden vervoerd, waarschijnlijk het Maison du Peuple. Hier werden wij in groepen ingedeeld en streng gescheiden gehouden; zelfs 's nachts was het onmogelijk met elkaar in contact te komen. Daarenboven werden wij met lieden ingedeeld, wier taal wij onmogelijk konden verstaan, zoodat wij ieder contact met de buitenwereld verloren. Het was verboden het lokaal te verlaten, daar naar men ons zeide, buiten menschen rondliepen die het op ons gemunt hadden. Er werden oefeningen gemaakt om ons lenig te houden en er werd afschuwelijk veel gedronken. Dit alles gaf ons een eerste aanwijzing dat er met de zaak iets niet in orde was.

Na drie dagen werd ons gezegd dat wij alle papieren, oek onze passen moesten afgeven en ontvingen wij een soort identiteitsbewijs, waarop wij met een valschen Spaanschen naam stonden vermeld. Wij slaagden er echter in onze passen, die wij in geen geval wenschten af te geven,

achter

achter te houden. Met groote autobussen vertrokken wij daarop naar het Fort Figueras in Spanje. Hier poogde men niet meer ons iets te verheimelijken: de roode vlag met hamer en sikkel wapperde van alle gebouwen en men zeide ons openlijk dat wij vanaf heden onder de discipline stonden van de communistische partij. In militaire marschorde liepen wij een paar dagen later naar het station, en werden per trein via Barcelona en Valencia naar Albaceta vervoerd. Onderweg mochten wij de trein niet uit; het eten werd ons in de coupé gebracht; alleen in Valencia marscheerden wij in groepen naar een restaurant en terug.

In Albacete werden wij ingekwartierd in de kazerne van de Guardia Nacional Republicana (vroeger Guardia Civil), wij kregen militaire uniformen en werden afgericht. Wij hebben daarop terstond geprotesteerd en gezegd dat wij daarvoor niet gekomen waren. Op zondag ging voorbij of wij lieten ons protest hooren, doch steeds zeide men ons dat wij geduld moesten hebben en dat de zaak wel in orde zou komen. Een onzer wies daarenboven op het feit, dat hij in Nederland voor den militairen dienst was afgekeurd. Na een dag of tien militaire training, waarbij ieder gelegenheid kreeg in totaal drie schotten met scherp af te geven, werden wij naar Tarazona vervoerd. Het voortdurende protesteeren heeft ons heel wat onaangenaamheden bezorgd. Toen echter iemand gevraagd werd als verpleger gaf ik mij daartoe op, voorgevende een cursus Eerste Hulp te hebben gevolgd, teneinde zoodoende van de verplichting om naar het gevechtsfront te gaan vrij te komen. Ook slaagde ik er in Wiering in de keuken geplaatst te krijgen.

Na een paar dagen vertrokken wij met een groep van ongeveer 1000 man naar Madrid, per trein tot Aranjuez en verder met autobussen. Wij werden ingekwartierd in het gebouw Pablo Iglesias, waar wij een dag

of

of vijf bleven liggen. Voortdurend werden militaire oefeningen gemaakt omdat onze groep, die naar gezegd werd tot het kader der Duitse partij behoorde, goed afgericht naar het front moest vertrekken. Daarop ging de helft van ons weg, het bataljon Edgar André. Samen met Wiering die intusschen ook tot verpleger was bevorderd, werden wij ingedeeld bij het bataljon Theelmann.

Voorgevende dat wij voor oefeningen naar Puencarral gingen, vertrokken wij eensdaags plotseling naar het front. Onze autobussen hielden halt bij een lange muur (Casa de Campo) en vlakbij hoorden wij de kanonnen. Niemand onzer had nog wapens; wij beiden bezaten wel eenig verband. De nacht brachten wij door in een bosch op den grond, nadat men 's avonds wapens en munitie had uitgereikt. In de vroege morgenuren moesten wij lange een door den vijand onder vuur genomen weg, op grooten afstand van elkaar kruipende, de troepen in de eerste loopgraven aflossen. Na een betrekkelijk rustige dag volgde daarop 's avonds ons eerste bombardement. Totaal ongeschoold, zagen wij ons daarop gedwongen vijf zwaargewonden van noodverband te voorzien en over open terrein weg te brengen. Op onze groep van 80 man waren wij de eenige verplegers.

Na een week waarin wij drie zware aanvallen hadden te doorstaan, werden wij afgelost en trokken naar La Playa in reservestelling. Vandaar werden wij naar El Pardo vervoerd en in een kasteel ingekwartierd om met het oog op bajonet-aanvallen te worden afgericht. Daar wij verschillende malen duidelijk hadden laten blijken geen communisten te zijn, was de stemming jegens ons verre van gunstig. Als gevolg van een ruzie over slaappleaatsen heeft een Duitser 's nachts zelfs op ons geschoten, waarop wij samen met eenige Vlamingen overplaatsing vroegen en verkregen naar het bataljon Edgar André. Terug in Madrid, troffen wij daarop een anderen bij de Internationale Brigade ingedeelden Nederlander, die ons het adres gaf van den correspondent van het "Volk" Gerson Kreveld. Door diens bemiddeling kwamen wij met het Gezantschap in contact, waarvan wij dachten dat het zich reeds lange niet meer in Madrid bevond.

In

In al den tijd dat wij dienst hebben gedaan werd ons in totaal ongeveer 175 pesetas uitbetaald, bij kleine gedeelten tegelijk. Briefwisseling met Nederland was bijna onmogelijk; daar alle correspondentie over de Internationale Rode Hulp moest loopen kregen wij op onze brieven nooit antwoord.

Madrid, 29 December 1936.

(get.) G. Schuring

" Th. Wiering.

Art.

N^o.

38627

DOSSIER LA

N^o.

's-GRAVENHAGE, den

14 November

1936.

Mede-aftoening van:

Afgeschreven

16 NOV 1936

over hulpaacte van Spanje.

Gecoll.

BIJLAGEN

te weten:

- 1. De inlijpings Afschrijft.
- 2. De 2 afschrijft van de hulpaacte

RETROACTA

1. De te bevestigings van de bijlagen deze

1. De te bevestigings van de bijlagen deze

84

4941-736

Ik heb de es. U hierna-
 blen te doe. Toekoms d: af-
 schrift van de Courante-
 bericht (lettele. Relp
 de Spanje) uit d hierna
 Rotterdamse Courant van
 11 Sept. jl.; b: de twee-
 tel Courante afschrijft van
 d Manchester Guardian
 en uit het Handelsblad,
 alle betrekking hebben op
 hulp, te bevestigen van d
 Spaansche (nadelen.
 van) Regering. Het deze
 (internationaal) hulpaacte
 senu, blyfde van heder-
 land wel Prof. D. Lubius
 Falkhof en D. J. Schryver,
 jaam dat ik bevestiging of
 U vertient deze hulpaacte
 te vertient d van hederland
 daaraan de bevestiging per-
 sonis icht bekend is. De bevestiging